

Coaliția pentru Dezvoltarea României: Securitatea energetică a României poate fi periclitată de lipsa investițiilor în capacități de generare a energiei electrice

Coaliția pentru Dezvoltarea României (CDR) transmite un semnal de alarma cu privire la importanța deblocării cadrului legislativ pentru a stimula investițiile în noi capacități de producere a energiei electrice prin asigurarea dreptului investitorilor de a semna contracte bancabile negociate pe termen lung, în afara pieței centralizate.

CDR apreciază că prin adoptarea Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 74/2020 care a dispus completarea alineatului (2) al Articolului 23 din Legea Energiei în vederea instituirii acestui drept pentru noile capacități de producție de energie electrică puse în funcțiune după 1 iunie 2020, s-a început procesul de aliniere și concordanța a legislației primare din România cu prevederile Regulamentului (UE) 943/2019, obligatorii și direct aplicabile deja de la 1 ianuarie 2020.

Cu toate acestea, constatăm că proiectul de lege (L321/2020) adoptat de Senatul României în data de 10 iunie 2020 și înregistrat la Camera Deputaților pentru dezbatere și adoptare (PL-x 364/12.06.2020) abroga această prevedere, în loc să o extindă necondiționat la toți participanții la piața de energie electrică și indiferent de anul punerii în funcțiune a capacităților de producție, fapt ce creează un risc major de acutizare a blocajului din ultimii 8 ani, mai ales în condițiile în care situația investițiilor în sector este încă stagnantă.

Deși, în conformitate cu interpretarea ANRE a prevederilor Regulamentului (UE) 2019/943, prin ordin al președintelui ANRE se instituie acest drept, începând cu 1 aprilie 2020, cel puțin pentru toți participanții la piața de energie electrică care încheie astfel de contracte pentru perioada de livrare mai mare de 1 an, în continuare suntem foarte îngrijorați de faptul că la nivel de Parlament nu există niciun fel de disponibilitate de a alinia și corela prevederile Legii nr. 123/2012 cu cele ale Regulamentului (UE) 943/2019 în sensul acordării acestui drept tuturor participanților la piața și fără alte îngrădiri legislative.

CDR urmărește cu atenție evoluția fluxurilor investiționale în economia românească, context în care atrage atenția asupra lipsei de investiții private într-unul dintre principalii piloni strategici ai economiei – domeniul generării energiei electrice. Practic, în ultimii ani investițiile private în acest sector s-au diminuat dramatic până aproape de zero.

Parcul de generare a energiei electrice din surse convenționale în România este îmbatrânit și are nevoie de investiții masive de capital. Importante capacități instalate se apropie de termenul de retragere din exploatare din motive de vechime, conformitate cu legislația europeană de mediu sau performanța economică. O sursă de finanțare importantă pentru substituirea acestora, capitalul privat, întâmpină însă obstacole insurmontabile originare de cadrul legislativ în vigoare.

Acest blocaj poate genera amenințări la adresa securității energetice a României, în condițiile în care realizarea unui nou proiect, de la stadiul de analiză de fezabilitate la punerea în funcțiune depășește valorile caracteristice termenului mediu. De exemplu, proiectele declarate prioritare în propunerea de strategie energetică a României necesită peste 5 ani între momentul deciziei de investire și momentul punerii în funcțiune.

În ultimii ani, CDR a transmis semnale de îngrijorare legate de efectele puternic negative ale unor prevederi din legislația primară, care practic au descurajat aproape în totalitate investițiile private și intențiile unor instituții financiare de a sprijini asemenea investiții. Articolele 23 și 28 din Legea Energiei Electrice și Gazelor Naturale nr. 123/2012 elimină posibilitatea semnării de acorduri contractuale negociate bilateral, utilizate drept instrumente de garantare pentru obținerea de finanțare pentru proiecte noi. Deși au fost transmise numeroase semnale pe multiple

canale către factorii de decizie – legiuitori, membri ai executivului și reglementatori – asistăm în continuare la un blocaj generat de prevederi legale restrictive nejustificate. Aceasta stare de fapt descurajează finanțarea de terță parte și inițiativa privată în domeniul producerii energiei electrice atât din surse convenționale cât și din surse regenerabile de energie.

CDR reiterează mesajul că încercările de remediere a acestui blocaj prin modificări ale cadrului de reglementare secundar sau prin platforme de tranzacționare pe piețe centralizate nu sunt suficiente pentru a oferi soluții convenabile pentru investitori și finanțatori privați, fiind necesară o revizuire a prevederilor legislației primare. În absența unor măsuri reale, consecința pe termen mediu va fi o capacitate de generare instalată insuficientă, cu impact direct asupra securității energetice a României.